

Gıda Günlüğü

Ziraat Yük.Müh. N.Gülgün AKBABA

ÇEVRE KİRLİLİĞİ VE GIDALARIMIZ

Bir Alman üniversitesi, 1983 yılında yaptığı bir çalışmada Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden temin ettiği anne sütü örneklerinde inceleme yapmış ve ortalama değer olarak en yüksek pestisit kalıntısını, Adana bölgesi anne sütlerinde bulmuştur. Bulunan kalıntı miktarı ise, anne sütlerinde dünya literatüründe bildirilen en yüksek değerlerin çoğunu geride bırakmış durumdadır.

İzmir'de zeytinlikler, çimento fabrikası baca tozlarının etkisi altındadır. Çorum'da üretme istasyonunun fabrika yakınındaki fidanlığında, tozun etkisinden dolayı fidan üretiminden vazgeçilmiş ve arazi, kaderine terk edilmiştir. Ünye'de ihracat ürünümüz fındık, Mersin'de turunçgiller yine çimento fabrikasının baca tozlarının etkisi altındadır.

Zehirli eser elementler sürekli kirleticilerdir. Atmosferde fiziksel ve kimyasal reaksiyona girerler ve yer yüzünde birikirler. Daha sonra topraktan, bitkiden, hayvandan veya başka yollardan gıda zincirine girerek, insanlar tarafından alınırlar. Sonuç: Kirlenmiş gıdalar, gıdalarla kirlenmiş insanlar...

Çevre kirliliğine bağlı olarak gıdalar, içme suları, hava, toprak vb. unsurlar toksik bir metal olan kurşun ile bulaşık hale gelir. Bu unsurların organizmaya girmesi, oral yolla ve soluk alma yoluyla olur. Kurşunun insan organizmasında birikimi doğumdan önce başlar. Fetüse plasentadan geçebilir ve yeni doğan bebeklerin kaslarındaki kurşun miktarı anne kanındaki miktara yakındır. Yaş ile orantılı olarak vücuttaki total kurşun miktarı da artmaktadır. Fazla kurşun alınması veya organizmada fazla kurşun birikmesi, klinik yönden karın kramplarına, kabızlığa, iştah kaybına, kansızlığa, uyuklamaya, motor sinirlerin felcine, beyinsel bozukluklara sebep olur. Özellikle çocuklarda bu olay böbrek bozukluğu, görme sinirinin küçülmesi, merkezî sinir sisteminin gelişme geriliği gibi sorunlar ortaya çıkarır.

Kurşun organizmaya genelde besinlerle, solunumla ve deriden girer. Erişkin bir insan, besiniyle günde 0,1-0,5 mg kurşun alabilir. Bu doz 6-10 mg'a yükselirse birkaç hafta içinde saturnizm denen kurşun zehirlenmesi ortaya çıkar.

Tarımsal amaçlarla yapılan sulamalarda, kirlı suların kullanılması sonucu toprakta fiziksel ve kimyasal yönden etkilenmeler meydana gelebilir. Bu da doğal olarak tarım ürünlerinin de kirlenmesine yol açacaktır.

İzmir Körfezi'nde yürütölen çeşitli araştırmalar, kirlenmenin birçok organizmaya olumsuz etkide bulunduğunu ortaya koymuştur. Birçok deniz canlısı, İzmir Körfezi'nden temiz Ege Denizi suyuna çekilmiş ya da çekilmektedir.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı Hıfzıssıhha Enstitüsü Erzurum Şube Müdürlüğü tarafından 1981 ve 1982 denetiminde toplanan 585 su örneğinin 372'si kirlı olduğu, 191 su örneğinin 104 adedinin gıda maddeleri tüzüğünde belirtilen standart özelliklere uymadığı görölmüştür.

Çevre kirliliğine bağlı olarak ortaya çıkan olaylara bir kaç örnek verdik. Bu örneklerin yorumunu takdirlerinize bırakıyoruz.